

Vreme: 23.07.2026 21:52

Medij: 021.rs

Link: <https://www.021.rs/info/biznis-i-ekonomija/450115/da-li-vucic-kopira-orbana-novac-nije-dovoljan-da->

Autori: Redakcija

Teme: Svetska banka

Naslov: Da li Vučić kopira Orbana: "Novac nije dovoljan da vrati ljude koji su otišli iz zemlje"

6908

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić najavio je projekat subvencionisanja i davanja podrške dijaspori koja hoće da se vrati u Srbiju.

Nije detaljnije objasnio kako će ova podrška da izgleda, ali stručnjaci ovaj potez ocenjuju kao marketinški trik pred izbore, a svaku jednokratnu pomoć za dijasporu kao neadekvatnu. "Uskoro ćemo uraditi projekat subvencionisanja i davanja podrške ljudima koji su u inostranstvu i hoće da se vrate. Da se vrate i učine našu zemlju ponosnom", rekao je Vučić u obilasku Regionalnog trening centra za dualno celoživotno obrazovanje "Svilajnac", bez bilo kakvih dodatnih detalja. Profesorka Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu Jelena Žarković ocenjuje za Novu ekonomiju da kratkoročne subvencije za privlačenje dijaspore nazad u Srbiju ne bi bile dobro rešenje, jer tim građanima ne bi dale razlog da se duže vreme zadrže u zemlji. "Osoba koja razmišlja o povratku mora da ima neki plan: posao, poslovnu priliku ili drugi razlog zbog kojeg želi da se vrati. Na primer, neka kompanija može da privuče stručnjaka da dođe u Srbiju. Ne vidim zašto bi država nekome plaćala da se vrati u Srbiju. Takva mera bi mogla samo kratkoročno da privuče ljude", kaže Žarković. Bez jasnog i dugoročnog plana, kako kaže, ne postoji mogućnost da država bude sigurna da će zadržati povratnike, pogotovo kada je reč o mladim ljudima. "Oni bi mogli da iskoriste novčanu pomoć, ali to ne znači da će ostati u zemlji. Posebno kada je reč o mladima, koji su veoma mobilni i čiji se životni planovi često menjaju, ne postoji garancija da osoba neće uzeti subvenciju i ponovo otići", kaže ona. Ekonomista i nekadašnji član Koordinacionog tima za praćenje tokova iz oblasti ekonomskih migracija Vladimir Grečić kaže za Novu ekonomiju da nikada nije falilo subvencija, ali da je pitanje kako se do njih dolazi. "Kod nas je bilo primedbi da se subvencije i podrška ne dodeljuju pod jednakim uslovima, odnosno da ih neko dobija, a neko ne. Kada pitate predstavnike Ministarstva privrede o investicijama, oni tvrde da nema razlike između građana Srbije i pripadnika dijaspore u mogućnosti da dobiju subvencije", kaže Grečić. Glavna primedba, čak i investitora iz inostranstva, jeste da se zakon ne primenjuje dosledno. "Zato je manje važno da li subvencije formalno postoje, a mnogo važnije da li neko zaista može da ih dobije pod jednakim i transparentnim uslovima", kaže Grečić. Grečić objašnjava da su glavni motivi za odlazak u inostranstvo zarade, uslovi rada i životno okruženje, kao i stabilne političke i ekonomske prilike u zemlji, na primer da se ne uvode ad hok mere i da se naprasno ne menjaju zakoni. "Zato insistiram na značaju životnog okruženja. Ukoliko je ljudima život ovde bolji, sigurniji, jeftiniji i da kažem, slobodniji, zašto bi odlazili negde drugde?", dodaje Grečić. Miodrag Kreculj, član Saveta Odbora za iseljništvo Matice srpske iz Minhena i delegat dijaspore iz Nemačke u prvom sazivu Skupštine dijaspore 2010. godine, smatra da subvencije same po sebi mogu predstavljati podsticaj za investiranje, ali teško da mogu biti dovoljan razlog za masovni povratak stanovništva ukoliko domaće tržište rada nije u stanju da ponudi odgovarajuća i održiva radna mesta. Dodaje da je teško očekivati da bi se veći broj visokoobrazovanih i kvalifikovanih povratnika dugoročno zadovoljio poslovima niske produktivnosti i niskih zarada, poput dostave hrane, vožnje autobusa, rada u uslužnim delatnostima ili drugih slabije plaćenih zanimanja. "Takav nesklad između kvalifikacija i ponude radnih mesta mogao bi da dovede do fenomena 'odliva mozgova u obrnutom smeru', odnosno do toga da se deo povratnika, nakon kratkog boravka u zemlji, ponovo iseli u inostranstvo", kaže Kreculj. Mađarska je bila u sličnom problemu, a Srbija ima slična rešenja Mađarska se susretala sa sličnim problemima kao

Vreme: 23.07.2026 21:52

Medij: 021.rs

Link: <https://www.021.rs/info/biznis-i-ekonomija/450115/da-li-vucic-kopira-orbana-novac-nije-dovoljan-da->

Autori: Redakcija

Teme: Svetska banka

Naslov: Da li Vučić kopira Orbana: "Novac nije dovoljan da vrati ljude koji su otišli iz zemlje"

Srbija, velikim odlivom stanovnika, a predsednik Vučić se prihvata sličnih mera kao Vlada Viktora Orbana 2015. godine. Mađarska je te godine pokrenula program pod nazivom "Vratite se kući, mladi!", koji je prvenstveno mladima iz Velike Britanije nudio finansijsku pomoć za stanovanje, pronalazak posla, plaćenu avionsku kartu i džeparac od 100.000 forinti mesečno, odnosno oko 350 evra, pisao je Time pozivajući se na mađarske medije. Nakon nekoliko godina, 2023. Vlada Mađarske je oformila još jednu strategiju koja je ovaj put bila usmerena na sve generacije u dijaspori. Vlada Mađarske je tada najavila otvaranje 27 kancelarija širom zemlje, telefonske korisničke službe i internet portala preko kojih bi povratnici mogli da dobiju administrativnu pomoć za, na primer, izdavanja ličnih dokumenata, pisao je mađarski portal Hungary Today. Žarković podseća na to da ni tada imigranti nisu bili motivisani isključivo većom platom, te ni mere Vlade Mađarske ne vidi kao dobro rešenje. "Slična situacija postojala je i u Mađarskoj nakon ulaska u Evropsku uniju, kada je veliki broj lekara otišao u druge zemlje, a njihov odlazak nije bio motivisan isključivo finansijama, već pre svega boljim uslovima rada. Mere poput besplatne avionske karte ili jednokratne pomoći od nekoliko stotina evra teško mogu nekoga da podstaknu da se vrati na duži period. Neko takvu pogodnost može da iskoristi, ali ona sama po sebi ne menja razloge zbog kojih je osoba otišla", kaže ona. Pre nekoliko godina država je uvela program poreskih olakšica za firme koje zapošljavaju ljude iz dijaspore i program za povratak zdravstvenih radnika u saradnji sa Kancelarijom za dijasporu Ministarstva zdravlja. Za godinu i po dana oko 300 zdravstvenih radnika se vratilo iz Švajcarske, Nemačke, Francuske, Norveške i Švedske, a posao su pronašli u Kraljevu, Niškoj Banji, Novom Sadu, Mladenovcu i drugim gradovima. Međutim, Žarković i u takvim merama vidi samo kratkoročno rešenje jer ono cilja samo jedan deo problema. "To je kratkoročna mera koja je usmerena samo na visinu dohotka. Takva olakšica može privremeno da podstakne nekoga da se vrati i iskoristi pogodnost, ali ne rešava strukturne probleme zbog kojih ljudi odlaze", navodi Žarković. Priliv deviza iz inostranstva bi mogao da opadne Grečić navodi da neke računice pokazuju da je pre 10 godina školovanje jednog intelektualca (državu i roditelje) ukupno koštalo 300.000 evra, a iseljavanjem 30.000 visokoobrazovanih stručnjaka, Americi i Evropi je Srbija praktično poklonila bar devet milijardi evra. Danas je taj broj mnogo veći, kaže Grečić, ali se određeni deo vraća kroz doznake. Iz inostranstva se u Srbiju i dalje slivaju milijarde evra kroz doznake, penzije, poklone, džeparac i druge lične transfere. Prošle godine njihov priliv iznosio je oko 4,57 milijardi evra, što je bilo približno 6,6 odsto bruto domaćeg proizvoda Srbije u 2025. godini, pokazuju podaci Svetske banke. Priliv po osnovu ličnih transfera premašio je 4,63 milijarde evra 2022. godine. Nakon pada u 2024, prošle godine je ponovo zabeležen rast. Opširnije čitajte na Novoj ekonomiji.

